

Editor: Vasile Burlui
Redactor: Paul Gorban
Coperta: Oana Iacob
Tehnoredactare: Ștefan Balan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

EROFEEV, VENEDIKT

Moscova - Petușki / Venedikt Erofeev ; trad. din lb. rusă pref. și
note de Emil Iordache. - Iași : Cartea Românească Educațional,
2021

ISBN 978-606-057-134-6

I. Iordache, Emil (trad. ; pref.)

821.161.1

Venedikt Erofeev

Moscova – Petușki

Traducere din limba rusă prefață și note de
Emil Iordache

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional,
Iași – 2021
Adresa: IAȘI, Bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2 – 700124.
www.ecredu.ro

Cartea Românească

Cuprins

Moscova. Piața Gării Kursk.....	11
Moscova. Restaurantul Gării Kursk	14
Moscova. Spre tren prin magazin	19
Moscova – Secera și Ciocanul	24
Secera și Ciocanul – Karaciarovo.....	26
Karaciarovo – Ciuhlinka	27
Ciuhlinka – Kuskovo	31
Kuskovo – Novoghireevo.....	37
Novoghireevo – Reutovo.....	41
Reutovo – Nikolskoe.....	46
Nikolskoe – Saltîkovskaia.....	50
Saltîkovskaia – Kucino.....	53
Kucino – Jelesnodorojnaia.....	58
Jelesnodorojnaia – Ciornoe	63
Ciornoe – Kupavna.....	67
Kupavna – kilometrul 33	72
Kilometrul 33 – Elektrougli	76
Elektrougli – kilometrul 43.....	78
Kilometrul 43 – Hrapunovo	86
Hrapunovo – Esino.....	93
Esino – Friazevo.....	96
Friazevo – kilometrul 61.....	106
Kilometrul 61 – kilometrul 65.....	112

Kilometrul 65 – Pavlovo-Posad.....	116
Pavlovo-Posad – Nazarievo.....	118
Nazarievo – Drezna.....	125
Drezna – kilometrul 85.....	130
Kilometrul 85 – Orehovo-Zuevo.....	136
Orehovo-Zuevo.....	141
Orehovo-Zuevo – Krutoe.....	144
Krutoe – Voinovo.....	149
Voinovo – Usad.....	154
Usad – kilometrul 105.....	159
Kilometrul 105 – Pokrov.....	165
Pokrov – kilometrul 113.....	173
Kilometrul 113 – Omutișce.....	176
Omutișce – Leonovo.....	180
Leonovo – Petușki.....	184
Petușki. Peronul.....	187
Petușki. Piața Gării.....	190
Petușki. Sadovoe Kolțo.....	193
Petușki. Kremlinul. Monumentul lui Minin și Pojarski.....	199
Moscova – Petușki. O casă a scării necunoscută.....	201

*Lui Vadim Tihonov, iubitului meu
prim născut, îi dedică autorul
aceste file tragice*

Moscova. În drum spre Gara Kursk

Toți spun: Kremlinul, Kremlinul. Pe toți i-am auzit vorbind despre el, dar eu nu l-am văzut niciodată. De-atâtea ori (de-o mie de ori), beat sau mahmur, am străbătut Moscova de la nord la sud, de la vest la est, de la un capăt la altul și la nimereală – și niciodată n-am văzut Kremlinul.

Ieri iarăși nu l-am văzut – și doar toată seara m-am învârtit împrejurul locurilor acelorora și nu că aș fi fost foarte beat: de îndată ce ieșisem în Savelevski, băusem pentru început un pahar de *žubrówka*, pentru că știu din experiență că, în calitate de decoct matinal, oamenii n-au inventat nimic mai bun.

Așa. Un pahar de *žubrówka*. Iar apoi, pe Kaliaevskaia, alt pahar, numai că nu de *žubrówka*, ci de *votcă* cu coriandru. Un cunoscut de-al meu spunea că *votca* cu coriandru acționează în mod antiuman asupra omului, adică, întărindu-i toate membrele, îi slăbește sufletul.

La mine, cine știe de ce, efectul a fost invers, adică sufletul mi s-a întărit în gradul cel mai înalt, iar membrele mi-au slăbit, dar sunt de acord și eu că și asta-i ceva antiuman. De aceea tot acolo, pe Kaliaevskaia, am mai băgat în mine două halbe de *bere jiguliovskoe* și am băut *alb-de-desert* din gâtlejul sticlei. Desigur, o să

mă întrebați: dar mai pe urmă, Venicika, mai pe urmă ce ai băut? La drept vorbind, nici eu nu mai știu bine ce am băut. Îmi aduc aminte – asta mi-o aduc limpede aminte – că pe strada Cehov au băut două pahare de *vânătoarească*. Doar nu puteam să traversez Sadovoe Kolțo fără să beau nimic, nu? Nu puteam. Înseamnă că am mai băut ceva.

Iar pe urmă m-am dus în centru, pentru că întotdeauna mi se întâmplă așa: când caut Kremlinul, ajung negreșit la Gara Kursk, nu în centru. La drept vorbind, chiar trebuia să merg la Gara Kursk, și totuși m-am dus în centru ca să văd Kremlinul măcar o dată în viață: oricum, mi-am zis, n-o să văd nici un Kremlin și am să mă pomenesc de-a dreptul la Gara Kursk.

Acum aproape că îmi vine să plâng de ciudă. Nu pentru că, desigur, ieri n-am ajuns la Gara Kursk. (Ăsta-i un fleac: n-am ajuns ieri, am să ajung azi.)

Și, firește, nu pentru că m-am trezit dimineată într-o casă a scării necunoscută (îmi dau seama că m-am așezat ieri pe o treaptă dintr-o casă a scării, treapta a patruzecoa, numărând de jos, am strâns valijoara la piept și am adormit).

Nu, nu de asta mi-e ciudă. Uite de ce mi-e ciudă: mai adineauri am socotit că de pe strada Cehov și până la casa scării am mai băut de șase ruble – dar ce și unde am băut? Și în care succesiune? Am turnat în mine spre binele sau spre răul meu? Nimeni nu știe și de-acum niciodată n-o să mai afle. Doar nici până

acum nu știm dacă țarul Boris l-a omorât pe țareviciul Dmitri sau invers¹.

Ce-i cu casa asta a scării? Nici acum n-am habar; dar așa se cuvine. Uite-așa. Totul pe lume trebuie să se producă lent și eronat, pentru ca omul să nu se înfumureze, pentru ca omul să fie trist și buimac.

Am ieșit la aer când se luminase de ziuă. Știu toți – toți cei care, buimaci, au nimerit într-o casă a scării și au ieșit în zori de acolo – toți știu ce greutate am purtat eu în inimă pe aceste patruzeci de trepte ale unei case a scării dintr-un bloc străin și ce povară am scos la aer.

Nu-i nimic, nu-i nimic, mi-am zis, nu-i nimic. Uite o farmacie, o vezi? Și uite-l pe poponarul acela în geacă maro, care răzăluiește trotuarul. Asta o vezi și tu. Așa, calmează-te. Totul merge cum se cuvine. Dacă vrei s-o iei la stânga, Venicika, du-te la stânga, eu nu te silesc și nu-ți impun nimic. Dacă vrei la dreapta, du-te la dreapta.

---

¹ Trimitere la un episod din istoria Rusiei (sfârșitul secolului al XVI-lea – începutul secolului al XVII-lea), din care este inspirat poemul dramatic *Boris Godunov* de Pușkin; Dmitri, fiul cel mic al lui Ivan cel Groaznic (1530-1884), a murit la o vârstă fragedă; mai târziu, poporul a început să vorbească în taină că Dmitri s-ar fi salvat, Boris Godunov (țarul *de facto* după moartea lui Ivan cel Groaznic) a încercat să înăbușe aceste zvonuri, dar zadarnic; Boris Godunov a murit în 1605, iar Moscova a fost ocupată de un uzurpator, care se dădea drept Dmitri, fiul „salvat” al lui Ivan cel Groaznic.

Am pornit spre dreapta, clătinându-mă puțințel din cauza frigului și a necazului, da, din cauza frigului și a necazului. O, povara asta matinală din inimă!

O, iluzie a dezastrului! O, neputință de a îndrepta ceva! Ce-i mai mult în ea, în povara asta, căreia încă nimeni nu i-a dat un nume? Ce-i mai mult în ea: paralizie sau greață? Epuizare a nervilor sau dor de moarte undeva aproape de inimă? Și dacă astea-s în părți egale, totuși ce-i mai mult în toate: tetanos sau febră?

Nu-i nimic, nu-i nimic, mi-am zis, înfășoară-te în haină, ca să te aperi de vânt, și du-te încetșor.

Și răsuflă uite-așa, rar, rar. Răsuflă, ca să nu te lovească peste genunchi picioarele trecătorilor.

Și du-te undeva, dar du-te. Oriunde. Chiar dacă mergi la stânga, nimerești la Gara Kursk; dacă mergi înainte, dai tot de Gara Kursk. De aceea mergi la dreapta, ca să nimerești acolo cu siguranță¹.

O, deșertăciune! O, efemeritate! O, intervalul cel mai neputincios și mai infam din viața poporului meu, răstimpul dintre răsăritul soarelui și deschiderea magazinelor! Câți peri albi de prisos ne-a scos nouă, șatenilor fără adăpost și triști. Du-te, Venicika, du-te.

¹Parafrază a unei situații din baladele istorice despre eroul popular Ilia Muromet. Aflat la răspântia a trei drumuri, eroul îl alege pe cel mai rău și până la urmă se dovedește că alegerea sa este bună.

Moscova. Piața Gării Kursk

Uite, am știut eu ce spun: dacă mergi la dreapta, nimerești neapărat la Gara Kursk. Ți-a fost urât pe aceste străduțe, Venicika, ai vrut aglomerație, na-ți aglomerație...

— Dar lasă-mă-n pace, m-am eschivat singur de mine, parcă de aglomerația ta am eu nevoie? Parcă de oamenii tăi am eu nevoie? Până și Mântuitorul, chiar Mamei Sale bune, i-a spus: „Ce am eu cu Tine?”

Cu atât mai mult eu – ce am eu cu oamenii ăștia grăbiți și nesuferiți?

Mai bine mă sprijin de coloană și închid ochii, ca să nu-mi mai fie așa de greață.

— *Firește, Venicika, firește, cântă cineva de sus, lin-lin, mângâietor-mângâietor, ia și închide ochii, să nu-ți fie greață.*

O! Îi recunosc! Îi recunosc! Iar sunt ei!

— Îngeri ai Domnului! Tot voi sunteți?

— *Firește că tot noi, spuseră ei, foarte mângâios din nou.*

— Știți ceva, îngerilor? întrebai eu tot încet-încet.

— *Ce? îmi răspunseră îngerii.*

— *Mi-e greu...*

— *Da, știm că ți-e greu, cântară îngerii. Dar umblă, umblă, îți va fi mai ușor. Iar peste o jumătate de oră se deschide magazinul: ce-i drept, votca se dă acolo de la nouă, dar vinișor roșu au să-ți dea de îndată...*

— Roșior?

— *Roșior, repetară trăgănat îngerii Domnului.*

— Rece?

— *Rece, firește...*

O, ce tare m-am emoționat!

— Voi ziceți: umblă, umblă, ai să te simți mai bine. Păi nici să umblu nu-mi vine. Știți și voi ce înseamnă să umbli în situația mea!...

Auzind asta, îngerii au tăcut. Apoi au început din nou să cânte:

— *Ia ascultă: du-te-n restaurantul gării. Acolo ieri s-a adus Xérès. Doar n-au putut să bea într-o seară tot Xérèsul!...*

— Da, da, da. Mă duc acum și aflu. Vă mulțumesc, îngerilor...

Iar ei mi-au cântat încet-încetisor:

— *Să fii sănătos, Venea...*

Iar apoi, uite-așa, mângâios-mângâios:

— *N-ai pentru ce...*

Ce drăguți sunt!... Dar... Dacă-i de dus, apoi să mă duc. Și ce bine-i că ieri am cumpărat dulciuri – doar n-aveam să mă duc la Petușki fără dulciuri. La Petușki fără dulciuri nu se poate nicidecum. Îngerii mi-au adus aminte de dulciuri, fiindcă cei pentru care le-am cumpărat seamănă și ei a îngeri. Bine că le-am cumpărat... Dar când le-ai cumpărat ieri? Amintește-ți... Umblă și amintește-ți...

Am pornit de-a latul pieței – mai bine zis, n-am pornit, ci m-am împleticit. De două sau de trei ori m-am oprit și am încremenit în loc – ca să-mi domolesc senzația de leșin. Căci omul nu are numai latura fizică, o are și pe cea spirituală și, pe deasupra, mai are o latură mistică, supraspirituală.

Așa deci, mă așteptam clipă de clipă să mă apuce greața în mijlocul pieței din toate cele trei laturile. Și iar mă opream și încremeneam.

— Deci, când ai cumpărat ieri dulciurile? După *votca vânătorească*? Nu. După *vânătorească* n-aveam chef de dulciuri. Între primul și al doilea pahar de *vânătorească*? Tot nu. Între ele a fost o pauză de treizeci de secunde și eu nu-s supraom ca să apuc să fac ceva în treizeci de secunde.

De fapt, un supraom s-ar fi prăbușit după primul pahar de *vânătorească*, nemaiizbutind să-l golească pe al doilea... Atunci când? Doamne milostive, câte taine sunt pe lume! Un vâl impenetrabil de taine! Înainte de *votca cu coriandru* sau între *bere* și *alb-desert*?

Moscova. Restaurantul Gării Kursk

Nu, numai nu între *bere* și *alb-de-desert*, între ele, categoric, n-a fost nici o pauză. Însă înainte de *totca cu coriandru* – se prea poate. Lucrurile stau cel mai probabil așa: alunele le-am cumpărat înainte de *totca cu coriandru*, iar bomboanele, după aceea. Sau, poate, invers: după ce am dat de dușcă *totca cu coriandru*, eu...

– Băuturi alcoolice nu avem, spuse bătașul de la intrare. Și se uită la mine ca la o păsăruică moartă sau ca la o murdară florică de piciorul-cocoșului.

– Băuturi alcoolice nu avem!

Eu, cu toate că m-am chircit de-a binelea de disperare, am fost în stare să îngăim că am venit pentru cu totul altceva. Parcă puține motive aş avea să vin? Poate că expresul meu de Perm, cine știe din ce cauză, nu vrea să meargă la Perm și eu am venit aici uite cu ce intenție: să mănânc boeuf Stroganov și să-l ascult pe Ivan Kozlovski¹ sau ceva din „Bărbierul”.

Totuși, valijoara am luat-o cu mine și, ca mai înainte în casa scării, am strâns-o la piept, așteptând să mi se ia comanda.

Nu au nici o băutură alcoolică! Împărăteasă a cerurilor! Păi, dacă-i să le dau crezare îngerilor, aici

este *Xérès* întotdeauna. Iar acum – numai muzică, o muzică cu niște modulații câinești. Într-adevăr, cel care cântă e Ivan Kozlovski, l-am recunoscut de îndată, nu există nimic mai parșiv decât vocea asta. Toate vocile tuturor cântăreților sunt la fel de parșive, dar fiecare o are parșivă în felul lui¹. De aceea îi deosebesc ușor după auz... Da, sigur, e Ivan Kozlovski... „O-o-o, cupă a strămo-o-o-oșilor... O-o-o, lasă-mă să te privesc la lumina nopților cu ste-e-le..” Da, sigur e Ivan Kozlovski: „O-o-o, de ce m-ai fermeca-a-a-at... Nu mă respi-i-i-inge...”

– Doriți să comandați ceva?

– Aveți numai muzică?

– De ce „numai muzică”? Avem boeuf Stroganov, prăjituri, uger..

Iar începuse să-mi dea târcoale greața.

– Dar *Xérès* aveți?

– *Xérès* nu avem.

– Interesant. Uger este, iar *Xérès* nu-i!

– Foa-a-arte interesant. Da. *Xérès* nu avem. Iar uger avem.

Și mă părăsi. Ca să nu mă mai chinuiască greața, m-am apucat să studiez lustra de deasupra capului...

Frumoasă lustră. Dar prea grea. Dacă se desprinde acum și-i cade cuiva în cap – o să-l doară grozav de tare... Ba nu, pesemne că nici n-are să-l doară: în timp ce lustra se desprinde și zboară, tu, fără să bănuiești nimic, bei, de pildă, *Xérès*. Și când te-a lovit,

¹ Parafrază a începutului romanului *Anna Karenina* de Lev Tolstoi: „Toate familiile fericite seamănă una cu alta, fiecare familie nefericită este nefericită în felul ei”.

¹ Ivan Kozlovski (1900-1993) – cântăreț de operă; a interpretat, de asemenea, romanțe și cântece populare.